

Handläggare
Kristin Löf
Telefon: 08-50833351**Till**
Utbildningsnämnden
2026-06-11

Stadsrevisionens årsrapport 2025 för utbildningsnämnden

Remiss från stadsrevisionen, RVK 2026/21

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som sitt yttrande till stadsrevisionen.

Sammanfattning

Stadsrevisionen har överlämnat sin årsrapport för 2025 till nämnden för yttrande. Revisionen bedömer, i likhet med tidigare år, att utbildningsnämndens verksamhet delvis har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Kommunfullmäktiges mål gällande nämndens kärnverksamhet nås inte helt, bland annat avseende elevernas kunskapsresultat, trygghet och frånvaro i skolan. Vidare bedöms nämnden utifrån ett ekonomiskt perspektiv i huvudsak ha bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Nämndens ekonomiska utfall är i linje med budget. Den interna kontrollen bedöms delvis tillräcklig, men revisionen pekar på behovet av åtgärder för att säkerställa en god kontroll vid samtliga skolenheter.

Nämnden rekommenderas bland annat att säkerställa att krav på strategisk avtalsstyrning och klassificering av avtal följs gällande skolmåltidsservice samt att tydliggöra och ge ledning i hur rollen som biträdande rektor kan utformas utifrån skollagens kontext inom den egna skolorganisationen.

Utbildningsförvaltningen redovisar i tjänsteskrivelsen det arbete som pågår eller initierats med anledning av stadsrevisionens granskning. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som sitt yttrande till stadsrevisionen.

Bakgrund

Den kommunala revisionen är kommunfullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholms stad bedömer årligen om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt, och

ur ett ekonomiskt perspektiv, tillfredsställande sätt. Vidare görs en bedömning av huruvida den interna kontrollen anses tillräcklig. Stadsrevisionen har granskat utbildningsnämndens verksamhet 2025 och överlämnat årsrapporten till utbildningsnämnden för yttrande.

Ärendet

Stadsrevisionen granskar och bedömer varje år utbildningsnämndens verksamhet. Revisionens sammanfattande bedömning för verksamhetsåret 2025 följer nedan.

Verksamhetsmässigt resultat

Utbildningsnämnden bedöms, i likhet med tidigare år, delvis ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen grundas på att mål och indikatorer som berör nämndens kärnverksamhet, bland annat kunskapsresultat och frånvaro, uppfylls delvis.

Stadsrevisionen delar nämndens bedömning av vilka av fullmäktiges inriktningsmål respektive verksamhetsområdesmål som har uppfyllts helt och delvis. Vidare konstaterar stadsrevisionen att utbildningsnämnden har bedrivit verksamheten i enlighet med reglementet.

Ekonomiskt resultat

Ur ett ekonomiskt perspektiv bedöms utbildningsnämnden i huvudsak ha bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Nämnden har beskrivit och analyserat avvikelserna mot budget på ett tillfredsställande sätt.

Intern kontroll

Stadsrevisionens samlade bedömning är, likt föregående år, att nämndens interna styrning och kontroll av verksamheten delvis har varit tillräcklig. Fortsatt återfinns utmaningar med att säkerställa att samtliga skolenheter har en tillräcklig intern kontroll. Vidare bedömer stadsrevisionen att nämnden delvis har en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter i syfte att stödja verksamheten och förhindra avsiktliga samt oavsiktliga fel. Arbetet med den interna kontrollen är en integrerad del i styrning och uppföljning.

Bedömningsrapport 2025

Av bedömningsrapporten för år 2025 där revisorerna har granskat den verksamhet som bedrivits av utbildningsnämnderna framgår att revisorerna bedömer att utbildningsnämnden från ekonomisk synvinkel i huvudsak har skött verksamheten på ett tillfredsställande sätt. Vidare framgår bland annat att revisorerna bedömer att nämnden delvis har skött verksamheten på ett ändamålsenligt sätt, huvudsakligen beroende på att kommunfullmäktiges mål gällande kärnverksamheten inte nås helt. Målen rör bland annat elevernas

kunskapsresultat, trygghet och frånvaro i skolan. Revisorerna tillstyrker att kommunfullmäktige beviljar utbildningsnämnden ansvarsfrihet.

Fördjupade granskningar

De fördjupade granskningar som genomförts under året och som rör nämndens verksamhetsområde är följande:

- Avtalsuppföljning inom måltidsservice
- Rektors förutsättningar
- Anpassad gymnasieskola
- Hantering av betalkort (FirstCard)
- Granskning av lönehantering

Uppföljning av tidigare års granskningar

Stadsrevisionen bedömer att nämnden delvis har vidtagit åtgärder utifrån revisionens rekommendationer. Väsentliga rekommendationer som återstår att åtgärda gäller bland annat avtalsuppföljning, hantering och redovisning av resor och representation, hantering av inventarier samt att säkerställa att elevhälsans samtliga yrkesgrupper i större utsträckning ska kunna genomföra förebyggande och hälsofrämjande insatser.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med grundskole- respektive gymnasieavdelningen, avdelningen för personal och kompetensförsörjning, avdelningen för utveckling och samordning samt avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 2 juni 2026. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 3 juni 2026.

Förvaltningens synpunkter och förslag

I följande avsnitt redovisas utbildningsförvaltningens överväganden och synpunkter på de rekommendationer som stadsrevisionen lämnar i samband med sin årsrapport för verksamhetsåret 2025.

Verksamhet och ekonomi

Stadsrevisionen delar nämndens bedömning om måluppfyllelsen avseende fullmäktiges inriktningsmål respektive verksamhetsmål. Därutöver konstaterar revisionen att nämnden har bedrivit verksamhet i enlighet med reglementet. Revisionen bedömer vidare att nämnden i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett tillfredsställande sätt ur ett ekonomiskt perspektiv. Nämnden har beskrivit och analyserat avvikelserna mot budget på ett tillfredsställande sätt. Utbildningsförvaltningen kan konstatera att det var goda budgetförutsättningar för skolorna under 2025 vilket

gjorde att de flesta skolorna har en budget i balans. Endast ett fåtal skolor redovisar större underskott.

Inom ramen för fullmäktiges inriktningsmål för välfärd konstaterar stadsrevisionen att ett antal indikatorer som avser elevernas studieresultat inte uppfylls helt. Därutöver uppfylls inte heller flertalet av nämndens mål gällande kunskapsutveckling, andel legitimerade lärare och grundskoleelevernas frånvaro. Arbete pågår inom utbildningsförvaltningen med att höja kunskapsresultaten utifrån ett utvecklat systematiskt kvalitetsarbete och strategisk kompetensförsörjning, utveckla undervisningen i matematik samt främja skolnärvaron genom tidiga insatser och samverkan. Till skillnad från föregående år uppfylls målnivån för de indikatorer som mäter elevernas upplevda trygghet.

Stadsrevisionen påpekar vidare att fullmäktiges mål för frånvaro i grundskolan inte uppfylls, då den totala frånvaron var 9,8 procent jämfört med målnivån fem procent, men utfallet är något bättre än föregående år. Nämnden har under året gjort en fördjupad studie om frånvaron i grundskolan. Precis som revisionen påpekar pågår arbete med bland annat säkerställande av ändamålsenliga systemstöd och ytterligare förstärkt samverkan mellan skola och socialtjänst. Arbete bedrivs sedan tidigare inom bland annat skolsociala team i samverkan med socialtjänsten.

Därutöver påpekar stadsrevisionen att ett fortsatt utvecklingsområde för nämnden är att möta skollagens krav på bemanning med psykologkompetens. Utbildningsförvaltningen delar den bedömningen. Sedan augusti 2025 finns ett centralt utredningsteam bestående av tre psykologer vars uppgift är att bistå stadens grundskolor vid extra komplicerade psykologutredningar inför mottagande i anpassad grundskola. Huvudsyftet är att staden ska kunna erbjuda patientsäkra bedömningar med hög kvalitet. En förväntad bieffekt är att frigöra tid för de befintliga skolpsykologerna som är anställda på skolorna och därmed möjliggöra för dem att i större utsträckning fokusera på främjande och förebyggande arbete. Eftersom insatsen påbörjades under läsåret 2025/2026 är den ännu inte utvärderad.

Under 2026 har utbildningsförvaltningen ett uppdrag att utreda hur tillgången till fast anställda skolpsykologer på grundskolorna kan säkerställas för att på sikt upphöra med användandet av konsulttjänster, öka kontinuiteten samt skapa möjligheter för främjande och förebyggande arbete. Utredningen inleds med en kartläggning och en analys av orsakerna till att skolor inte anställer psykologer. Analysen förväntas leda till relevanta och träffsäkra insatser för att öka tillgången.

Inom ramen för uppdraget att öka tillgången till fast anställda psykologer har utbildningsförvaltningen centralt anställt fem PTP-psykologer (praktisk tjänstgöring för psykologer) för att stärka upp psykologfunktionen. De ska arbeta på varsin grundskola inom staden. Genom PTP-psykologerna får skolorna fler bra erfarenheter av en god tillgång till psykolog. I förlängningen kan det förhoppningsvis bidra till att fler psykologer rekryteras. Anställningen av PTP-psykologer bidrar också till att ge nyutbildade psykologer erfarenhet av skolpsykologarbete, vilket förhoppningsvis kan bidra till att fler psykologer vill söka tjänster som skolpsykologer framöver.

De brister som framkommit i granskningen av rektorernas förutsättningar respektive anpassad gymnasieskola följs upp under rubriken Fördjupande granskningar.

Intern styrning och kontroll

Avsnitt 3.1 Organisation och ansvarsfördelning

Inom ramen för avsnitt 3.1 om organisation och ansvarsfördelning framkommer vissa brister i dokumentationen av utdrag ur belastningsregister vid nyanställning. Utbildningsförvaltningen kan konstatera att det i tidigare dialog med skolorna har framkommit att skolorna i vissa fall väljer alternativa sätt att dokumentera genomförd kontroll – exempelvis genom att notera detta som en övrig uppgift i anställningsavtalet. Det skulle möjligen kunna förklara varför dokumentation saknas i vissa ärenden. Under 2025 har utbildningsförvaltningen genomfört flera insatser för att stärka efterlevnaden av rutinen för kontroll och dokumentation av utdrag ur belastningsregistret. En checklista har tagits fram och implementerats som stöd för chefer i rekryteringsarbetet.

Utbildningsförvaltningen har under 2025 även infört en obligatorisk utbildning i kompetensbaserad rekrytering för samtliga rekryterande chefer. Därutöver har staden sedan mars 2026 infört ett obligatoriskt moment vid upprättande av anställningsavtal i personalsystemet. Systemet kräver att ansvarig chef intygar att kontroll av belastningsregistret har genomförts innan anställningsavtalet kan utfärdas.

Vidare kommer rutinerna för dokumentation av utdrag ur belastningsregistret att ses över för den personal som anlitas eller tas emot i verksamheten men där skolan inte upprättar ett anställningsavtal. Det kan exempelvis handla om VFU-studenter, vikarier från bemanningsföretag, hantverkare eller när lokalvård utförs på entreprenad. Översynen kommer även inkludera övriga

rutiner och processer för att fullt ut möta de lagändringar som skett eller är på gång inom området.¹

Inom ramen för avsnitt 3.1 om organisation och ansvarsfördelning konstaterar stadsrevisionen också att det fortsatt finns skolor som inte anmält delegationsbeslut till nämnden, vilket innebär att det finns en risk att kommunallagens bestämmelser inte efterlevs. Utbildningsförvaltningen delar den bedömningen. Som ett led i arbetet med den interna kontrollen har utbildningsnämnden identifierat risken ”att beslut på delegation inte anmäls”. Med anledning av identifierad risk har nämnden tagit beslut om att utveckla rutinen för uppföljning av anmälan av delegationsbeslut. Syftet är att utveckla det stöd som tillhandahålls chefer och medarbetare vid hantering av delegationsbeslut. Därutöver erbjuds redan idag den digitala utbildningen ”Hantera beslut i edok” flera gånger per termin.

I samma avsnitt om organisation och ansvarsfördelning påtalar stadsrevisionen att det saknas vissa personuppgiftsbehandlingar i nämndens registerförteckning. Utbildningsförvaltningen genomför nu ett arbete med att kartlägga och komplettera nämndens personuppgiftsbehandlingar i syfte att säkerställa en komplett och aktuell registerförteckning. Arbetet pågår också med att ersätta det nuvarande systemstödet för dokumentation av registerförteckningen för en tydligare koppling till stadens integrerade ledningssystem (ILS). Förändringen kommer bidra till bättre förutsättningar för att hålla förteckningen aktuell.

Stadsrevisionen uppger vidare att nämnden bör säkerställa att samtliga IT-system omfattas av en uppdaterad informationsklassning och konsekvensbedömning. Utbildningsförvaltningen delar stadsrevisionens bedömning och konstaterar att det saknas uppdaterade informationsklassningar och konsekvensbedömningar för vissa tjänster och system.

Informations- eller objektägare ansvarar för att tjänster och system hålls uppdaterade enligt fastställd klassningsprocess och att nödvändiga konsekvensbedömningar genomförs. Efterlevnaden har dock varit ojämn. Bristen har identifierats och hanteras genom handlingsplaner inom både dataskydd (DSO) och informationssäkerhet (ISAM). Informationssäkerhetshandläggarna arbetar samtidigt med att höja kunskapen och medvetenheten på förvaltningen genom utbildningsinsatser kopplade till klassningsprocessen. Arbetet med att uppdatera befintliga protokoll

¹ Prop. 2025/26:61 – Utökade registerkontroller vid anställning i kommun som gäller från 1 mars 2026. Prop. 2025/26:174 – Utökade registerkontroller i skolväsendet som förväntas träda i kraft 15 juli 2026.

och säkerställa full täckning för samtliga system fortsätter under 2026.

De brister som framkommit i granskningen av nämndens systematiska avtalsuppföljning respektive nämndens hantering av betalkort (FirstCard) följs upp under rubriken Fördjupade granskningar.

Avsnitt 3.2 Riskanalys och internkontrollplan

Inom ramen för avsnitt 3.2 om riskanalys och internkontrollplan framgår att stadsrevisionen noterar att endast någon enstaka risk i internkontrollplanen rör kärnverksamheten.

Utbildningsförvaltningen delar bedömningen om att riskanalyserna endast i begränsad omfattning fångar risker i kärnverksamheten. Det är en av anledningarna till att ett utvecklingsarbete pågår kring den interna kontrollen med utgångspunkt i stadens *Regler för ekonomisk förvaltning* och stadsledningskontorets reviderade *Tillämpningsanvisningar för nämndernas interna kontroll*. Det har bland annat resulterat i att utbildningsnämnden tagit beslut om ett system för intern kontroll som tydliggör ansvar, roller och styrkedja. Vidare har detta utvecklingsarbete resulterat i att de identifierade riskerna och kontrollmomenten i den interna kontrollen har förändrats inför 2026. Denna förändring följs upp och utvärderas löpande.

De brister som framkommit i granskning av nämndens systematiska avtalsuppföljning följs upp under rubriken Fördjupade granskningar.

Avsnitt 3.3 Riktlinjer och rutiner för systematisk uppföljning

Inom ramen för avsnitt 3.3 om Riktlinjer och rutiner för systematisk uppföljning framgår att stadsrevisionens genomförde en granskning 2024 av lokalplanering och lokalförsörjning. Den visade att utbildningsnämnden i samverkan med Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) bedriver ett aktivt arbete avseende lokalförsörjning av skollokaler. Däremot konstateras att nämnden fortsatt behöver följa behovet av skollokaler och kostnadsutvecklingen för att säkerställa en ekonomiskt hållbar skolplanering.

Utbildningsförvaltningen kan konstatera att elevantalet i Stockholms skolor förväntas minska under flera år framöver. Minskningen påverkar redan idag grundskolan och på sikt även gymnasieskolan. För att upprätthålla en hög fyllnadsgrad i nämndens lokaler, i takt med förändringar i elevantalet, behöver nämnden löpande se över planeringen av lokaler. Av lokalförsörjningsplanen framgår vikten av att knyta samman lokalplanering och organisatorisk planering. Under 2026 pågår ett

arbete med en scenarioplanering för grundskolan. Målsättningen är en skolstruktur med hög fyllnadsgrad, en hållbar ekonomi och som bidrar till en likvärdig skola för stadens elever.

En kostnadseffektiv lokalplanering är viktig för att värna resurser till skolorna och för att begränsa stadens investeringskostnader. Att begränsa hyreskostnadernas andel av nämndens totala budget är högt prioriterat. För att stärka den ekonomiska styrningen kommer utbildningsförvaltningen i kommande inriktnings- och genomförandeärenden att redovisa hyrans andel av verksamhetens totala intäkter. Därutöver kommer i första hand det befintliga lokalbeståndet att nyttjas när skolor i behov av omfattande underhållsåtgärder behöver evakueras tillfälligt. Dessa åtgärder initieras och genomförs av SISAB.

De brister som stadsrevisionen noterat angående nämndens systematiska avtalsuppföljning följs upp under rubriken Fördjupade granskningar 2025.

Fördjupade granskningar 2025

Under 2025 har stadsrevisionen genomfört fem fördjupade granskningar som rör utbildningsnämndens ansvarsområde. Granskningen av lönehanteringen visade att nämnden i huvudsak har genomfört kontrollerna i enlighet med gällande anvisningar. Stadsrevisionen lämnade inga rekommendationer som en följd av granskningen.

Nedan följer överväganden och synpunkter avseende de fyra fördjupade granskningar som genomförts under 2025 och där stadsrevisionen lämnat rekommendationer till utbildningsnämnden.

Avtalsuppföljning inom måltidsservice

Nämnden rekommenderas att:

- *Säkerställa att krav på strategisk avtalsstyrning och klassificering av avtal följs gällande skolmåltidsservice.*
- *Säkerställa att dokumenterad avtalsuppföljning, av kvalitet och andra väsentliga avtalsvillkor, genomförs för samtliga nämndens avtal om skolmåltidsservice.*

Utbildningsförvaltningen delar stadsrevisionens bedömning och ser att det finns ett behov att stärka den strategiska uppföljningen av avtal inom skolmåltidsservice.

Som ett led i detta har funktionen för upphandling och inköp förstärkts med motsvarande en halvtidstjänst. Den utökade resursen kommer att fokusera på att skapa en samlad bild av förvaltningens nuvarande avtalssituationen – vilka avtal som finns, klassificering av befintliga avtal samt hur befintliga avtal är utformade och i

vilken utsträckning de följs. I uppdraget ingår också att identifiera vilket stöd som skolorna behöver i frågor som rör upphandling och avtalsuppföljning.

Resursen kommer, i viss utsträckning, att stötta verksamheterna i nya upphandlingar och bidra till att utveckla mer ändamålsenliga arbetssätt för avtalsuppföljning. En viktig del i detta arbete är att få på plats tydligare och mer systematiska rutiner för avtalsuppföljning och dokumentation.

Utbildningsförvaltningen bedömer att dessa insatser kommer att leda till en mer sammanhållen och strategisk avtalsuppföljning med bättre dokumentation, samtidigt som kontrollen stärks av att avtalade villkor efterlevs.

Rektors förutsättningar

Nämnden rekommenderas att:

- *Tydliggöra och ge ledning i hur rollen som biträdande rektor kan utformas utifrån skollagens kontext inom den egna skolorganisationen.*

Utbildningsförvaltningen har under senare år genomfört insatser för att stärka rollen som biträdande rektor, bland annat genom att ge ett obligatoriskt centralt stöd vid rekryteringen för att säkerställa att rekryterande chefer har rätt kompetens. Förvaltningen kommer framöver också att utveckla kravprofilen för biträdande rektorer. Bakgrunden är bland annat den stadsgemenamma chefsstrukturen som tydliggör chefskapets innehåll samt har ett tydligare fokus på det pedagogiska ledarskapet.

- *Säkerställa att respektive skolledning får tillräckligt stöd i fastighets- och lokalfrågor.*

Av stadsrevisionens granskning framgår att stödet inom fastighets- och lokalfrågor upplevs som otillräckligt, och att rektor får ta ett större ansvar än vad rutinen för byggprojekt anger.

Utbildningsförvaltningen erbjuder skolledningar olika stöd i fastighets- och lokalfrågor, exempelvis via grundskolechefer, lokalstrateger och interna projektledare. Inom förvaltningen finns även en lokalsamordnare för stadens grundskolor och en för stadens gymnasieskolor. De kan bistå rektorerna med kunskap och stöd.

Med utgångspunkt i den ansvarsfördelning som framgår av samverkansavtalet mellan Stockholm stad och SISAB, har ansvaret för hyror, hyresavtal och större byggåtgärder lagts på central förvaltning inom utbildningsnämndens verksamhetsområde. Mindre

byggåtgärder beställs av skolorna. Ansvaret för drift och underhåll är fördelat mellan fastighetsägare och skolverksamhet. I de fall då fastighetsägarens ansvar är mer begränsat än vad som framgår av samverkansavtalet tar förvaltningen centralt ett större ansvar, exempelvis genom att överta kostnader för exempelvis el och vatten. Syftet är att ge skolorna mer likartade förutsättningar.

Vid större byggåtgärder hanteras projekten centralt och skolan deltar som nyttjare. När projektet går in i produktionsskedet ökar skolans roll då verksamheten är avgörande i den samordning som behöver ske mellan skolverksamhet, SISAB och entreprenör i det dagliga arbetet. I skolor med en administrativ chef hamnar ansvaret ofta på den funktionen, medan rektor/biträdande rektor får axla ett större ansvar i skolor utan administrativ chef. Central förvaltning erbjuder, genom lokalsamordnarna, stöd även i denna fas. Insatser för ett utökat stöd till skolorna i produktionsskedet är planerat.

Det pågår ett löpande arbete med utbildnings- och informationsinsatser för att upprätthålla skolornas kompetens i lokal- och fastighetsfrågor. Detta görs bland annat genom intranätet och nätverksträffar.

Utbildningsförvaltningen arbetar också med att ta fram ett nytt stödmaterial. Syftet med materialet är att ge rektorer stöd i kommunikationen vid lokalförändringar. Arbetet är i slutfasen och materialet kommer att bli tillgängligt för rektorerna under året.

Under 2025 har förvaltningen tillsammans med SISAB tagit fram ett stödmaterial för visualiseringsteknik i byggprojekt. Syftet är bland annat att göra det lättare för skolorna att bedöma förslag till byggnadsåtgärder och öka förståelsen för eventuella konsekvenser.

- *Stärka uppföljnings- och åtgärdsarbetet kring rektorers och biträdande rektorers arbetsmiljö, dels för att säkerställa en långsiktigt hållbar arbetsmiljö, dels för att säkerställa att tid finns för att utföra det pedagogiska kärnuppdraget.*

Uppföljningen avseende rektorers arbetsmiljö sker bland annat genom medarbetarsamtal och i de särskilda forum som finns inom respektive grundskoleområde och gymnasieområde. Om behov av stöd uppstår kopplas relevant stödfunktion in.

Utbildningsförvaltningen kommer att se över huruvida det finns ett behov av att revidera underlagen för medarbetarsamtal för dessa befattningar. På övergripande nivå kommer även det sammantagna

resultatet av medarbetarenkäten att analyseras i syfte att identifiera eventuella behov av åtgärder.

Avstämningar avseende rektorers arbetsmiljö sker även i de individuella uppföljningsmöten som respektive grundskolechef/gymnasiechef har med rektorerna under året. Vidare sker avstämningar årligen med respektive grundskole- och gymnasiechef samt skolledning för att resonera om bland annat resultat, organisation och även arbetsmiljöfrågor för ledning och medarbetare. Här är antalet anställda per chef en viktig parameter när frågeställningar om arbetsmiljö och organisation berörs. Respektive skola har också en kontaktperson på HR att ta stöd ifrån i frågor om arbetsmiljö.

Anpassad gymnasieskola

Nämnden rekommenderas att:

- *Vidta åtgärder så att undervisningen i högre grad bedrivs av behöriga lärare med kunskap om elever med intellektuella funktionsnedsättningar.*

Utbildningsförvaltningen delar stadsrevisionens bedömning av att andelen behöriga lärare inom anpassad gymnasieskola behöver öka. Under senare år har förvaltningen vidtagit flera åtgärder för att stärka kompetensen inom skolformen och möta det ökade behovet. Behovet av att öka andelen speciallärare med relevant inriktning beskrivs närmare i kompetensförsörjningsplanen 2026–2028. Ett aktivt arbete pågår med informationsinsatser om Lärarlyftet och andra fortbildningsmöjligheter. Vidare pågår ett arbete med att skapa organisatoriska förutsättningar som underlättar studier i kombination med arbete. Arbetet med att långsiktigt säkerställa andelen behöriga lärare kommer att intensifieras inför att de nationella undantagsreglerna upphör 2028.

Därutöver pågår ett arbete med kompetenshöjande insatser för flera olika befattningar. Syftet är att all personal i skolformen, exempelvis barnskötare och elevassistenter, ska ha god kompetens för att möta elevernas behov i anpassad skola. De insatser som pågår är bland annat:

- Utredning av möjligheten att komplettera statsbidraget för fortbildning av lärare och förskollärare med ytterligare medel för lärare som läser speciallärarutbildning med inriktning mot intellektuell funktionsnedsättning.
- Översyn av lärarbefattningar i anpassad skola för ökad tydlighet kring kompetenskrav och befattningsstruktur.

- Fortsatt samarbete med Stockholms universitet genom att erbjuda verksamhetsförlagda fältstudier (VFF) för speciallärare och specialpedagoger.
- Fortsatt uppföljning av andel behöriga i skolformen.

Nämnden rekommenderas att:

- *Säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetet inkluderar uppföljning av lärmiljöer samt analys av vilka faktorer som bidrar till trygghet och studiero.*

Utbildningsförvaltningen instämmer i stadsrevisionens bedömning om att lärmiljöer, trygghet och studiero är centrala förutsättningar för elevernas lärande i anpassad gymnasieskola. Elevantalet i skolformen har ökat under de senaste åren, vilket i vissa fall har inneburit utmaningar vad gäller lokaler och planering.

Utbildningsförvaltningen har etablerade processer för att hantera behovet av lokalanpassningar, där rektor initierar ärenden och stöd ges från central nivå. Under senare år har flera åtgärder genomförts för att möta specifika elevbehov. Förvaltningen delar stadsrevisionens bedömning om att uppföljningen av elevernas lärmiljöer och dess påverkan på trygghet och studiero kan behöva systematiseras och dokumenteras i större utsträckning.

Trygghet och studiero är ett prioriterat område i utbildningsnämndens verksamhetsplan. Resultaten följs bland annat upp via elevenkäter. Utbildningsförvaltningen kommer att se över enkäten för anpassad gymnasieskola, i syfte att säkerställa att relevanta underlag inhämtas. Vidare finns en ambition om att utveckla analysen av resultaten och tydligare inkludera lärmiljöperspektivet i det systematiska kvalitetsarbetet. Förvaltningen kommer därutöver att organisera nätverk för skolledare i syfte att stödja arbetet med trygghet, studiero och lärmiljöer.

Nämnden rekommenderas att:

- *Säkerställa att planeringen och uppföljningen av anpassad gymnasieskola i högre grad ger en samlad bild över utbildningens kvalitet på huvudmannanivå.*

Utbildningsförvaltningen delar stadsrevisionens bedömning om att uppföljningen av anpassad gymnasieskola kan utvecklas ytterligare för att ge en mer samlad och tydlig bild av kvaliteten på huvudmannanivå. Samtidigt konstaterar förvaltningen att nämnden bedriver ett strukturerat och dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete, med fastställda rutiner, årshjul och återkommande resultatdialoger.

Under de senaste åren har det huvudsakliga utvecklingsfokuset legat på att stärka kunskapsuppdraget i skolformen. Det forskningsbaserade utvecklingsarbetet inom projektet Kunskapsuppdraget i anpassad skola (KASK) har varit en viktig del i detta och har bidragit till ökad likvärdighet och förbättrade arbetssätt i undervisningen. Ett arbete har inletts för att ta fram en modell för att följa upp kunskaper hos elever på individuella programmet.

Utbildningsförvaltningen instämmer i att det finns behov av att vidareutveckla mål, indikatorer och analysverktyg som är anpassade till skolformens särskilda förutsättningar, där traditionella mått som betygsresultat inte alltid är ändamålsenliga. Förvaltningen kommer därför att fortsätta arbetet med att utveckla relevanta utfallsmått och stärka analysen inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Av stadsrevisionens årsrapport framgår även att det i granskningen framkommit ett ”behov av att se över processen för kategorisering av elevens placering i behovskategorier för att säkerställa att de får det stöd de behöver (...)”.

Utbildningsförvaltningen noterar iakttagelserna kring behovskategorisering och ersättningssystemet. Skolorna upplever i huvudsak mottagnings- och bedömningsprocessen som rättvis när det gäller målgruppstillhörighet. Däremot finns utmaningar i samspelet mellan initial bedömning och faktiska resursbehov över tid. Det finns en medvetenhet om att skolorna i vissa fall behöver lägga betydande administrativa resurser på att ansöka om ändrad behovskategori. Här finns ett behov av översyn i syfte att säkerställa att resursfördelningen i högre grad motsvarar elevernas aktuella behov och samtidigt minskar den administrativa belastningen för verksamheterna.

Hantering av betalkort (FirstCard)

Nämnden rekommenderas att:

- *Säkerställa att resor sker i enlighet med fullmäktiges rese- och mötespolicy.*
- *Säkerställa att hanteringen av betalkort efterlever fullmäktiges riktlinjer samt stadsledningskontorets tillämpningsanvisningar.*

Revisionen har granskat dokumentationen av resor och har noterat att skolorna inte alltid dokumenterar beslut om resor på rätt sätt. Utbildningsförvaltningen kan konstatera att nämnden nyligen har beslutat om anvisningar för hantering av resor på utbildningsförvaltningen vilket skapat en större tydlighet kring

hanteringen. Implementering av dessa nya anvisningar och rutiner fortsätter under 2026 vilket förväntas leda till förbättringar.

Därutöver har stadsrevisionen rekommenderat nämnden att säkerställa att hanteringen av betalkort är i linje med gällande styrdokument. Utbildningsförvaltningen är medveten om vikten av att inköp med FirstCard följer fullmäktiges riktlinjer samt stadsledningskontorets tillämpningsanvisningar. Ansökan om FirstCard inköpskort är personlig och vid ansökan förtydligas av ekonomienheten vilka riktlinjer som gäller för kortet.

I syfte att säkerställa en korrekt hantering av betalkortet gör utbildningsförvaltningen redan idag löpande kontroller av de resor som bokas via upphandlad leverantör och som faktureras genom FirstCard. Därutöver kommer förvaltningen i år under kvartal ett och två genomföra en fördjupad kontroll av samtliga poster som faktureras genom FirstCard på respektive enhet – både avseende resor och övriga inköp. I de fall som resebeslut, korrekt moms eller dylikt saknas, kommer en komplettering efterfrågas i syfte att säkerställa kompletta fakturor. Dessa kontroller kommer därefter utvärderas i syfte att säkerställa en effektiv och ändamålsenlig uppföljning.

Uppföljning av tidigare års granskningar

Tidigare års granskning av nämndens verksamhet har resulterat i ett antal rekommendationer. Stadsrevisionen har under 2025 följt upp nämndens arbete kopplat till 20 av de tidigare lämnade rekommendationerna. Därutöver återfinns ytterligare två granskningar från 2024 respektive 2022 som planerar att följas upp kommande år, tillsammans med de fyra rekommendationerna som lämnas i stadsrevisionens årsrapport för 2025.

Av de 20 tidigare lämnade rekommendationerna har revisionen bedömt att tre av dessa rekommendationer kan anses åtgärdade. I fyra fall anges att åtgärder har vidtagits, och utbildningsförvaltningen tolkar det som att även dessa rekommendationer kan anses åtgärdade. Däremot anses 13 rekommendationer vara delvis åtgärdade.

Nedan görs en genomgång av vidtagna och planerade åtgärder för att hantera de 13 rekommendationer som bedöms som delvis åtgärdade.

Att uppmärksamma skolfrånvaro

Revisionen har tidigare rekommenderat nämnden att ”säkerställa att stadens grundskolor anmäler till nämnden när en utredning av en elevs frånvaro inletts, i enlighet med skollagen”. Åtgärder anses delvis har vidtagits.

Utbildningsförvaltningen har infört ett nytt systemstöd för kartläggning, utredning och uppföljning av frånvaro i elevhälsans befintliga systemstöd *Prorenata*. När skolorna inleder en utredning i *Prorenata* sker en anmälan till huvudmannen. Detta system används redan för andra elevärenden, exempelvis utredning om särskilt stöd respektive kränkande behandling. Att även använda *Prorenata* för frånvaro kan underlätta skolornas arbete då dessa ärendetyper ofta kan behöva samordnas.

Hantering och redovisning av resekostnader

Revisionen har tidigare rekommenderat nämnden att ”säkerställa att stadens anvisningar och regler följs vad gäller redovisning av transaktioner som avser resor”. Därutöver har nämnden rekommenderats att ”säkerställa att efterhandskontroller görs i enlighet med stadens riktlinjer”. Rekommendationerna bedöms vara delvis åtgärdade.

Utbildningsförvaltningen har fortsatt arbetet med att säkerställa att stadens anvisningar följs och att efterhandskontroller görs. Genom de nyligen reviderade tillämpningsanvisningarna för resor, och de efterhandskontroller som genomförs under våren 2026, finns förhoppningar om att kännedomen kan öka om stadens anvisningar och de nya tillämpningsanvisningarna för resor.

Efterhandskontroller kommer även fortsättningsvis att genomföras för samtliga resekostnader bokförda som personalresor och kostnader för elevresor/skolresor. Undantag görs för elevers skolskjuts och SL-kort. Återkoppling sker löpande till skolorna om brister eller felaktigheter upptäcks. Se vidare under avsnittet Fördjupade granskningar 2025 och Hantering av betalkort (FirstCard).

Avtalsuppföljning av lokalvård

Revisionen har tidigare rekommenderat nämnden att ”stärka den lokala avtalsuppföljningen av lokalvårdsavtal på samtliga skolenheter”, samt ”säkerställa att avtalade viten används när lokalvårdsavtalens villkor inte uppfylls”. Rekommendationerna bedöms vara delvis åtgärdade.

Inom utbildningsnämndens ansvarsområde pågår ett fortsatt utvecklingsarbete med att stärka den lokala avtalsuppföljningen inom området lokalvård i syfte att stödja skolenheterna. Utbildningsförvaltningens lokalvårdsstrateg har utökat antalet skolbesök för att följa upp kvalitet samt delta i lokala uppföljningsmöten med antagna leverantörer. Fokus har legat på enheter där kvaliteten upplevts varierande.

I det fall allvarliga och/eller systematiska kvalitetsbrister identifierats har viten utfärdats till ett sammanlagt värde av cirka 300 000 kronor. I ett fall vid en skola har utbildningsförvaltningen valt att häva avropsavtalet med antagen leverantör och i stället avropat tjänsten från den leverantör som fått rangordning två. Därutöver pågår arbete med att utveckla nytt stödmaterial för den lokala avtalsuppföljningen som beräknas vara klart hösten 2026.

Anpassad grundskola

Revisionen har tidigare rekommenderat nämnden att ”ytterligare kartlägga och analysera behovet av behörigheter och kompetens inom stadens anpassade grundskolor”. Därutöver har nämnden rekommenderats att ”utveckla uppföljningen av lärmiljöer i det ordinarie systematiska kvalitetsarbetet” samt ”utveckla analysen av elevernas kunskapsutveckling avseende samtliga elevgrupper inom anpassad grundskola”. Rekommendationerna bedöms vara delvis åtgärdade.

Av stadsrevisionens granskning framgår under uppföljningsavsnittet flera av de åtgärder som vidtagits med anledningen av granskningen 2023. Det handlar bland annat om att ekonomiskt och organisatoriskt stötta skolorna för att möjliggöra vidareutbildning av fler lärare, samt ett framtagande av kvalitetskriterier för god lärmiljö i den anpassade grundskolan. Förankring pågår med förväntad implementering under våren 2026. Efter fortsatt arbete under 2026 finns förhoppningar om att rekommendationerna kan anses åtgärdade vid nästkommande års uppföljning.

Hantering av skolskjuts inom anpassad grund- och gymnasieskola

Revisionen har tidigare rekommenderat nämnden att ”säkerställa att beslut om skolskjuts fattas av rätt delegat utifrån nämndens delegationsordning samt att besluten anmäls till nämnden”. Vidare har nämnden rekommenderats att ”tillsammans med servicenämnden tydliggöra ansvarsfördelningen samt stärka samverkan gällande hanteringen och uppföljning av skolskjuts inom de kommunala skolorna”. Rekommendationerna bedöms vara delvis åtgärdade.

Fortsatt utvecklingsarbete och samarbete pågår i det gemensamma samarbetsforumet som skapats med representanter från både utbildningsförvaltningen och serviceförvaltningen. Ansvar för utbildningsinsatser avseende avtal och praktiska frågor kring skolskjutsen är delat mellan utbildningsnämnden och servicenämnden. Ansvar för avtalet och utbildningsinsatser kopplat till detta ligger på servicenämnden, medan utbildningsnämndens ansvar främst handlar om att kunna bistå med svar i de praktiska frågorna om skolskjuts som kan uppkomma i samband med utbildningstillfällena. Utbildningsförvaltningen har

tillsammans med serviceförvaltningen tagit fram ett förslag om att genomföra dessa utbildningar regelbundet cirka en gång per termin med målgruppen beställare av skolskjuts på skolorna.

Avseende arbetet med att säkerställa att beslut om skolskjuts fattas av rätt delegat hänvisar utbildningsförvaltningen till avsnitt 3.1 Organisation och ansvarsfördelning och det utvecklingsarbete som förväntas genomföras under 2026.

Förtroendekänsliga poster

Revisionen har tidigare rekommenderat nämnden att ”säkerställa att stadens och nämndens anvisningar och regler följs vad gäller attest som avser resor och konferenser, utbildning samt representation”. Åtgärder anses delvis ha vidtagits.

Utbildningsförvaltningen noterar att de åtgärder som nämnden vidtagit avseende kontroll av kostnader för resor och representation har fått resultat. Utbildningsförvaltningen gör månadsvis kontroller av samtliga förtroendekänsliga poster. De kontroller som görs är för representation, utbildning, konferenser och resekostnader. Därutöver kontrolleras varje månad ett antal utvalda konton för att säkerställa att rätt konto har använts vid respektive inköp. Dessa kontroller kommer förvaltningen att fortsätta med.

Därutöver har nämnden i sin internkontrollplan för 2026 identifierat risken ”medveten/omedveten felkontering”. Denna risk förebyggs genom löpande kontroller av ekonomienheten, utbildningar inom redovisningsregler och redovisningspraktik två gånger per år samt en automatisk notis om underlag vid bokföring på vissa konton. Det följs upp av nämnden i samband med tertialrapport två och verksamhetsberättelsen.

Modersmålsundervisning

Revisionen har tidigare rekommenderat nämnden att ”analysera konsekvenserna av den ekonomiska modellen för grundskolornas modersmålsundervisning och hur modellen påverkar enskilda skolors ekonomiska förutsättningar. Vidare bör nämnden utveckla den övergripande analysen av stadens modersmålsundervisning och studiehandledning”. Rekommendationerna bedöms vara delvis åtgärdade.

För att förbättra enskilda skolors ekonomiska förutsättningar har utbildningsförvaltningen under 2025 tagit fram nya anvisningar för beställning av modersmål. Syftet har varit att öka skolornas ekonomiska incitament att själva samordna mer homogena undervisningsgrupper. Det har dock visat sig vara svårt för skolorna att praktiskt genomföra och de ekonomiska förutsättningarna är beroende av skolans elevunderlag.

För att underlätta för skolorna att bli mer kostnadseffektiva planerar utbildningsförvaltningen inför uppstart av ett pilotprojekt läsåret 2027/2028. Syftet med pilotprojektet är att underlätta för skolorna att samordna modersmålsgrupperna på ett effektivt sätt. Redan idag pågår ett annat pilotprojekt med fjärrundervisning i årskurs 6–9, vilket planerar att utökas inför läsåret 2026/2027. En översyn av ersättningsmodellen kommer ske i ett senare skede när en uppföljning av pilotprojekten är genomförd.

Språkutveckling i grundskolan

Revisionen har tidigare rekommenderat nämnden att ”tillse att fritidshemmen har tillräcklig kompetens och på ett aktivt sätt bidrar till det språkutvecklande arbetet”. Rekommendationen bedöms kvarstå. Revisionen planerar att följa upp detta i samband med uppföljning av rekommendationer från granskning av stadens fritidshem kommande år. Utbildningsförvaltningen hänvisar till kommande års uppföljning.

Elevhälsan i stadens grundskolor

Revisionen har tidigare rekommenderat nämnden att ”klargöra vilka åtgärder som behöver vidtas för att elevhälsans samtliga yrkesgrupper i större utsträckning ska kunna genomföra förebyggande och hälsofrämjande insatser”. Rekommendationen bedöms kvarstå.

Utbildningsförvaltningen har förändrat nätverken för elevhälsans professioner i syfte att säkerställa att samtliga nätverk för elevhälsans professioner inklusive studie- och yrkesvägledare arbetar med samma tema under nätverksträffarna. Dessa teman har ett stort fokus på det hälsofrämjande och förebyggande elevhälsoarbetet. Teman som varit aktuella de senaste läsåren har bland annat varit att främja närvaro i skolan, lärmiljöer och undervisningsmetoder som stöttar elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Under läsåret 2025/2026 arbetar nätverken med systematiskt kvalitetsarbete för att utveckla elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete.

Avseende uppdraget om att öka andelen psykologer i den lokala elevhälsan hänvisas till avsnittet om verksamhet och ekonomi.

Intern kontroll på grund- och gymnasieskolan

Revisionen har tidigare rekommenderat nämnden att ”säkerställa ett fortsatt utvecklingsarbete avseende intern kontroll på skolenheterna. Exempelvis genom att skapa ökad medvetenhet och tydliggöra värdet av riskanalyser och interna kontroller”. Rekommendationen bedöms kvarstå.

Av stadsrevisionens årsrapport framgår att nämnden under 2025 har gjort en översyn av hur processen för den interna kontrollen med fokus på väsentlighets- och riskanalys och internkontrollplan kan utvecklas. Utbildningsförvaltningen kan konstatera att nya arbetssätt implementeras inför och under 2026, där ambitionen är att tydliggöra verksamheternas ansvar för den interna kontrollen. Bland annat innebär detta ett nytt arbetssätt där samtliga kontroller i internkontrollplanen under 2026 kan genomföras av central förvaltning. Arbete pågår för att hitta formerna för återkoppling av resultat och uppföljning av att korrigerande åtgärder vidtas vid behov. Det övergripande syftet med förändringen är att tydliggöra styrningen i hela styrkedjan. Arbetet utvärderas löpande. Se även avsnitt 3.2 Riskanalys och internkontrollplan.

Granskning av inköpsprocessen – reparationer och underhåll

Revisionen har tidigare rekommenderat nämnden att ”säkerställa att transaktionerna är korrekt hanterade avseende kontering”. Rekommendationen bedöms kvarstå.

Ett stort arbete har redan genomförts för att säkerställa att transaktioner i inköpsprocessen som rör reparation och underhåll hanteras korrekt avseende kontering. Precis som stadsrevisionen uppger i årsrapporten har utbildningsinsatser genomförts, och en kod- och kontoplan har publicerats direkt på intranätet tillsammans med en lathund.

Därutöver görs månadsvis en investeringskontroll där utbildningsförvaltningen går igenom samtliga inköp som uppgår till minst ett prisbasbelopp på ett antal konton. De poster som felaktigt inte bokförts som investeringar bokförs om i ekonomisystemet Agresso i samråd med respektive skola/enhet.

Vidare planeras för en informationsinsats under våren/sommaren 2026. Syftet är att klargöra reglerna för investeringar samt vilka konton som ska användas. Informationen ska tydliggöra för skolorna/enheterna vad som krävs för att en verifikation/faktura avseende förtroendekänsliga poster ska vara komplett. Det handlar både om representation, utbildning, konferens, resekostnader samt FirstCard.

Hantering av inventarier

Revisionen har tidigare rekommenderat nämnden ”att utveckla och stärka den interna kontrollen avseende inventariehantering och förankra kontrollen på skolenheterna. Exempelvis genom ökad stickprovsinventering”. Rekommendationen bedöms kvarstå.

Utbildningsförvaltningen gör månatliga kontroller av de investeringar som skolorna bokfört. Dessa investeringar avser

maskiner och inventarier som faller inom ramen för definitionen av ”investering”. En kontroll genomförs om investeringen lever upp till stadens krav på att vara investering, samt kompletterar med beräknad livslängd, vilken huvudanläggning den tillhör och dylikt. Underlaget skickas sedan till servicenämnden som ansvarar för att lägga in dessa poster i anläggningsregistret.

Vidare har information och instruktioner för korttidsinventarier respektive inventering publicerats på intranätet för att skolorna lättare ska kunna hitta rätt information. Förvaltningen kommer därutöver genomföra en utbildning under våren 2026 för målgruppen administrativa chefer samt övrig personal som hanterar fakturor. Under utbildningstillfället kommer en genomgång ske av vad som avses med en investering samt fakturahantering. Syftet är att ytterligare klargöra och möjliggöra för skolorna att göra rätt vad gäller investeringar.

Avslutningsvis kommer de risker som finns med bristande inventariehantering och kontroll tas med i arbetet med väsentlighets- och riskanalysen inför 2027.

Studie- och yrkesvägledning på gymnasiet

Revisionen har tidigare rekommenderat nämnden att ”vidareutveckla det systematiska kvalitetsarbetet när det gäller att följa upp, analysera och utvärdera arbetet med studie- och yrkesvägledning (...)”. Nämnden har också rekommenderats att ”tillse att gymnasieskolorna utvecklar arbetet med att dokumentera arbetssätt och rutiner”. Rekommendationerna bedöms delvis åtgärdade.

Utbildningsförvaltningen har i slutet av året genomfört en uppföljning av studie- och yrkesvägledningen utifrån rekommendationerna samt för att se hur skolorna använder sig av befintligt kvalitetsledningssystem för studie- och yrkesvägledningen. Som ett resultat av översynen har utbildningsförvaltningen påbörjat ett arbete med att tydliggöra det systematiska elevhälsoarbetet där studievägledning ingår. Inom ramen för det tvärprofessionella elevhälsoarbetet kommer utbildningsförvaltningen att tillse att samverkan mellan studie- och yrkesvägledare och övrig personal utvecklas.

Konsekvenser för barn och barns rättigheter samt jämställdhet

Då ärendet är ett svar på en remiss från stadsrevisionen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som sitt yttrande till stadsrevisionen.

Per Törnvall
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Ulrika Klemets
Avdelningschef
Utbildningsförvaltningen

Bilagor

1. Revisorernas årsrapport för utbildningsnämnden 2025
2. Bedömningsrapport för utbildningsnämnden 2025